

[Του Μάκη Προβατά. \(Athens Voice, 29.12.2023\)](#): Ο πόλεμος που έχει ξεσπάσει στη Μέση Ανατολή μετά την τρομοκρατική επίθεση της Χαμάς την 7η Οκτωβρίου, είναι μακράν ο χειρότερος και πιο επικίνδυνος εδώ και πολλές δεκαετίες. Είναι μια πάρα πολύ σοβαρή κατάσταση που επηρεάζει ολόκληρη την περιοχή μας, και μπορεί με πολλούς και διαφορετικούς να επηρεάσει πολλές, αν όχι όλες, τις Φιλελεύθερες Δημοκρατίες.

Ήθελα πάρα πολύ να βρεθώ στο Ισραήλ, να δω, να παρατηρήσω, να μιλήσω με όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους, να αποκτήσω τη δική μου άποψη, για ό,τι συνέβη την 7η Οκτωβρίου και πώς το εξέλαβαν οι διάφοροι πολίτες, για ό,τι συμβαίνει σε αυτόν τον πόλεμο. Να αντιληφθώ όσα πιο πολλά μπορούσα.

Βρέθηκα εκεί για πέντε μέρες. Τις τρεις πρώτες μέρες στην Ιερουσαλήμ και τις δυο τελευταίες στο Τελ Αβίβ. Συναντήθηκα και με πέντε - έξι ανθρώπους με κυβερνητική θέση, αλλά κυρίως συζήτησα με πολίτες στον δρόμο, με μέλη κοινοτήτων και οργανισμών, με καθηγητές πανεπιστημίων και διάφορους άλλους.

Έφτασα στην Ιερουσαλήμ νωρίς το μεσημέρι της Κυριακής, στο Lady Stern hotel, ένα πραγματικά 4άστερο ξενοδοχείο. Ο λόγος που το λέω αυτό είναι γιατί το πρώτο που παρατήρησα, ήταν ότι ήταν γεμάτο με εκτοπισμένους Ισραηλινούς που έχουν φύγει για ασφάλεια από χωριά και πόλεις κοντά στα σύνορα με τη Γάζα και από τα βόρεια σύνορα με τον Λίβανο. Μου είπαν ότι εκτός από μένα και καμιά δεκαριά άλλους κανονικούς πελάτες, όλο το ξενοδοχείο έχει δοθεί σε αυτούς τους ανθρώπους. Μάλιστα εκεί φιλοξενοούνται μαζί Ισραηλινοί Εβραίοι και Μουσουλμάνοι στο θρήσκευμα...

«Τα χρήματα για τη φιλοξενία τους, και για όσο διάστημα χρειαστεί, τα βάζει το κράτος μαζί με τους ίδιους τους ξενοδόχους», αυτό μου είπε ο Στέφανος, ο Αρμένιος υπεύθυνος του ξενοδοχείου. Επιδίωξε να με βρει το βράδυ στο εστιατόριο γιατί έμαθε ότι υπάρχει ένας Έλληνας, και ο ίδιος μεγάλωσε στην ελληνική γειτονιά.

Συνολικά οι εκτοπισμένοι είναι 250.000, και βέβαια αρκετοί από αυτούς μένουν σε φιλικά σπίτια και σε συγγενείς.

Τρεις μέρες μετά, διαπίστωσα ότι και το ξενοδοχείο που έμεινα στο Τελ Αβίβ ήταν ακριβώς στο ίδιο στάτους. Το μόνο διαφορετικό που είχαν ήταν ότι στο μεν Lady Stern τα παιδιά τα έπαιρνε κάθε πρωί σχολικό να τα πάει στο (καινούργιο) σχολείο τους, στο δε Dan Panorama hotel ένα τεράστιο εστιατόριο στο ισόγειο το είχαν κάνει σχολείο.

Όλοι οι εκτοπισμένοι καλύπτονται από τα βασικά μέχρι και την ψυχική τους υγεία από το υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και τις δημοτικές αρχές.

Η Όσα Γιοσέφ Φρίντμαν, Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια στο Υπουργείο Κοινωνικής Δικαιοσύνης, είναι το πιο υψηλόβαθμο μέλος της Αιθιοπικής Κοινότητας στη Δημόσια Διοίκηση στην Κυβέρνηση του Ισραήλ. Τη ρώτησα να μου κάνει ένα σχόλιο κατα βάση ως γυναίκα. «Είναι τραγικό και μόνο να σκεφτούμε ποια είναι η θέση της γυναίκας για τη Χαμάς. Είναι ένα αντικείμενο».

Οδοιπορικό στο Ισραήλ: Συζητώντας με τους γονείς του απαχθέντος Hersh Goldberg-Polin

Το να έχεις απέναντί σου δυο γονείς ενός απαχθέντος γιου αποδείχθηκε πολύ πιο δύσκολο από όσο ήμουν ήδη προετοιμασμένος. Μιλούσαν, εκλιπαρούσαν, και για λίγο σχεδόν αφαιρέθηκε προσπαθώντας να μπω στη θέση τους...

Στην Ιερουσαλήμ συνάντησα τον **Τζον και τη Ρέιτσελ Μπόλμπερντ Πόλιν (φωτογραφία)**, γονείς του 23χρονου Χερς που απήχθη από το φεστιβάλ μουσικής. Η μητέρα του κάποια στιγμή μου είπε: «Ο κάθε άνθρωπος μπορεί να είναι αυτός που τελικά θα σώσει τον Hersh. Μπορεί να γράψει κάτι, να πει κάτι που θα συγκινήσει μια μάνα που γνωρίζει για τον γιό μου. Σας παρακαλώ, κάντε το». Τους ζήτησα και μου έδωσαν ένα βίντεο με μήνυμα προς τους Έλληνες αλλά και προς τον Γιάννη Αντετοκούνμπο του οποίου ο Χερς είναι μεγάλος φαν...

Στη συνάντηση με την Καλίτ Κοέν, διευθύντρια του προγράμματος για την κλιματική αλλαγή στο Ινστιτούτο Μελετών Εθνικής Ασφάλειας (INSS) έμαθα κάτι πολύ ενδιαφέρον. Όταν την ρώτησα, πόσο προτεραιότητα είναι για το Ισραήλ η κλιματική κρίση, μου απάντησε «κανονικά είναι μεγάλη αλλά δυστυχώς για μία χώρα, όπως το Ισραήλ, η πρώτη προτεραιότητα είναι η ασφάλεια».

Επίσκεψη στο κιμπούτς Be'eri

Η επίσκεψη στο κιμπούτς Be'eri ήταν από πολλές πλευρές σοκαριστική. Καταρχάς, επί δύο ώρες που ήμουνα εκεί, έβλεπα τους μαύρους καπνούς απέναντι στη Γάζα και κάθε λίγα λεπτά ακούγονταν ριπές όπλων και κανονιοβολισμοί.

Όμως, ήταν πολύ παράξενο το συναίσθημα να περιφέρομαι σε αυτόν τον χώρο που εισέβαλλε η Χαμάς, που τον είδαμε ξανά και ξανά στην τηλεόραση, από τα βίντεο που τράβηξαν ενώ δολοφονούσαν και απήγαγαν κόσμο.

Ο Νταβίντ Μπινγκ είναι ο υπεύθυνος του κιμπούτς, και εκείνο το Σάββατο ήταν εκεί, απλά ήταν από τους ελάχιστους που από σύμπτωση γλύτωσαν. Ολλανδός που ήρθε στο κιμπούτς το 1992. «Εδώ εργάζονταν είκοσι Παλαιστίνιοι από τη Γάζα. Αυτοί μας πρόδωσαν στη Χαμάς, και το προετοίμαζαν μαζί τους τουλάχιστον ένα χρόνο, δίνοντάς τους στοιχεία για την ασφάλεια του χώρου». Όταν τον ρώτησα αν είναι βέβαιοι για αυτό, μου απάντησε «Χίλια τοις εκατό, γι' αυτό άλλωστε και την ίδια μέρα εξαφανίστηκαν μαζί με τους εγκληματίες της Χαμάς. Όποιος νομίζει ότι θα τρομάξουμε και θα εγκαταλείψουμε το κιμπούτς και τα χωράφια που καλλιεργούμε, κάνει λάθος. Εμείς το κιμπούτς θα το ξαναφτιάξουμε και ακόμη καλύτερο, όμως ποτέ ξανά δεν θα έρθει Παλαιστίνιος από τη Γάζα να δουλέψει σε εμάς, και το ξέρω, σε κανένα άλλο κιμπούτς του Ισραήλ. Όμως παρόλα αυτά να πω ότι το 60 με 65% των Παλαιστινίων στη Γάζα θέλουν να ξεφορτωθούν τη Χαμάς και να ζήσουν μια φυσιολογική ζωή, σαν άνθρωποι...».

Μία άλλη μεγάλη πληγή για τους ανθρώπους στο κιμπούτς Be'eri είναι ότι δύο από τα άτομα που απήγαγε η Χαμάς, ήταν ανάμεσα στους τρεις που πριν δύο εβδομάδες σκότωσε, κατά λάθος στη Γάζα ο ισραηλινός στρατός, παρότι είχαν σηκώσει λευκή σημαία. Μάλιστα τα σπίτια τους ήταν δίπλα-δίπλα και τώρα ακριβώς απέξω υπάρχουν οι φωτογραφίες τους με την ημερομηνία 7 Οκτωβρίου και την ώρα 7:10.

Για να είμαι ειλικρινής με εντυπωσίασε ο τρόπος που το βλέπουν οι άνθρωποι στο κιμπούτς και μου τον είπε ο Νταβίντ καθώς στεκόμασταν μπροστά στα σπίτια των δύο άτυχων παιδιών: «Είμαστε πάρα πολύ θλιμμένοι με αυτό που συνέβη στους δύο φίλους μας. Και το θέμα είναι ότι στην περίπτωση τους κάθε σφαίρα που τους σκότωσε είχε δύο θύματα, αυτούς και τον στρατιώτη που το έκανε από λάθος».

Οδοιπορικό στο Ισραήλ: Επίσκεψη στο Re'im, εκεί που έγινε το φεστιβάλ Nona

Το ίδιο πρωινό, αμέσως μετά το κιμπούτς επισκέφτηκα το Re'im και το σημείο από όπου όλος ο κόσμος έχει δει τις πιο σκληρές σκηνές της 7ης Οκτωβρίου. Το σημείο όπου έγινε το φεστιβάλ Nona. Παρότι εκεί υπήρχαν πάνω από εκατό άνθρωποι, στρατιώτες, συγγενείς των θυμάτων ή των απαχθέντων, ήταν φοβερό ότι υπήρχε απόλυτη ησυχία. Μέσα από μια παράξενη παρόρμηση που δεν μπόρεσα να αποφύγω, για μισή ώρα περπατούσα ανάμεσα στα ξύλα που έχουν καρφώσει στο έδαφος με τις φωτογραφίες των παιδιών επάνω, δολοφονημένων ή απαχθέντων και προσπαθούσα να αναγνωρίσω πρόσωπα από τα βίντεο που έχω δει. Μέσα σε απολυτή ησυχία... 38 ακόμα νέοι από το φεστιβάλ Nona είναι όμηροι.

Την καθηγήτρια Μούνα Μαρούν, Αραβο-Ισραηλινή, Αντιπρόεδρο του Πανεπιστημίου της Χάιφα, τη συνάντησα στην περιοχή των Δρούζων σε μια ταβέρνα. Όταν τη ρώτησα «Πώς είναι να είστε Άραβας στο Ισραήλ τώρα;» μου απάντησε: «Με μία λέξη, απάισια. Έχω περάσει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής μου στο Βόρειο Ισραήλ σε έναν φάρο συνύπαρξης, όπου Εβραίοι και Άραβες ζουν αρμονικά δίπλα-δίπλα. Ο κόσμος πρέπει να καταλάβει ότι οι Ισραηλινοί Άραβες θα απορρίπτουν την ιδεολογία της Χαμάς, όσο και οι Εβραίοι».

Barzilai Medical Center: Το νοσοκομείο που δέχτηκε χιλιάδες τραυματίες μετά την τρομοκρατική επίθεση της Χαμάς

Το Barzilai Medical Center είναι το νοσοκομείο που δέχτηκε σχεδόν όλους τους τραυματίες, βαριά τραυματίες και νεκρούς μετά την τρομοκρατική επίθεση της Χαμάς, 3.200 ανθρώπους. Είναι το πιο κοντινό στη Γάζα άλλωστε.

Ο Ron Lobel, διευθυντής του τμήματος επειγόντων, ένας εβδομηντάχρονος γιατρός, 43 χρόνια δουλεύει εκεί. Η ξενάγηση, κυρίως στα επειγόντα που δέχτηκαν όλους αυτούς τους ανθρώπους εκείνη τη μέρα ήταν το ένα πολύ ενδιαφέρον κομμάτι. Το πιο ενδιαφέρον όμως ήταν η συζήτηση και αυτά που είπε ο Ron Lobel. «Εδώ εκπαιδεύουμε και πολλούς παλαιστινίους γιατρούς, πολλά χρόνια τώρα».

«Μετά την 7η Οκτωβρίου πώς είναι οι σχέσεις μεταξύ Ισραηλινών και Αράβων στο νοσοκομείο;» ρωτώ. «Διαφωνούν καμιά φορά σε συζητήσεις τους στα διαλείμματα, αλλά μόλις ξεκινήσει πάλι η δουλειά είναι συνεργάτες και αδέρφια. Εδώ θεραπεύουμε όλο τον κόσμο, Εβραίους, Μουσουλμάνους, Χριστιανούς όλους. Όλο αυτό είναι πάρα πολύ δύσκολο να το διαχειριστώ παρότι είμαι με το ένα πόδι στο έδαφος, ως γιατρός, και με το άλλο πόδι εδώ και χρόνια είμαι στον διαλογισμό και στον Βουδισμό.»

«Γιατρέ, μέσα από αυτές τις 3.200 περιπτώσεις που αντιμετωπίσατε, υπάρχει μια που λέτε ότι δεν θα την ξεχάσετε ποτέ;» τον ρωτώ. «Έχει ενδιαφέρον που με ρωτάτε τώρα γιατί χθες συνέβη το εξής: Ήμουν στο γραφείο και ήρθε μήνυμα να ετοιμαστούμε γιατί ερχόταν από την Γάζα ένα περιστατικό στρατιώτη μάλλον πολύ σοβαρά. Κανονικά έπρεπε αμέσως να κατέβω στα επειγόντα, αλλά χθες για πρώτη φορά με έπιασε ένα αίσθημα ότι δεν μπορώ άλλο. Δεν πήγα στα επειγόντα για πρώτη φορά στη ζωή μου.»

Ο ίδιος μένει στο πιο κοντινό χωριό στα σύνορα με τη Γάζα. «Σκότωσαν 21 κατοίκους του χωριού μου. Ο νεώτερος 17 χρονών, και οι μεγαλύτεροι ένα ζευγάρι ογδοντάχρονων, οι καλύτεροι οικογενειακοί μας φίλοι. Έβαλαν φωτιά στο σπίτι και τους έκαψαν ζωντανούς. Βρέθηκαν αγκαλιασμένοι και χρειάστηκαν ακτινογραφίες για να τους ξεχωρίσουν ποιος είναι ποιος...»

Συνάντηση με τους εκπροσώπους της LGBTQ+ κοινότητας στο Ισραήλ

Η συνάντηση με τους εκπροσώπους της LGBTQ+ κοινότητας στο Ισραήλ ήταν ένα από τα ενδιαφέροντα σημεία του ταξιδιού μου.... Ran Shalhavi, Avi Soffer, Matan Adaya, Zechariah Moshe, Azulay, δεν σταμάτησαν να μου εκφράζουν την έκπληξη και τον θυμό τους κάθε φορά που βλέπουν μπλουζάκια ή πανό συμπαραστάσης.

Ο Avi Soffer, υπεύθυνος της κοινότητας μου είπε «δεν υπάρχει πιο βλακώδες πράγμα από ένα μπλουζάκι που γράφει "LGBTQ+ stand for Hamas" or "for human rights in Gaza". Η Χαμάς μας σκοτώνει στη Γάζα, και μετά μερικές φορές λένε ότι δεν έχουν LGBTQ+ στη Γάζα. Φυσικά, αφού τους έχουν εκτελέσει όλους...»

Ένας από τους πρώτους 3 ισραηλινούς στρατιώτες που σκοτώθηκαν στο μέτωπο μετά την 7η Οκτωβρίου, ήταν παιδί ομόφυλης οικογένειας. Επειδή εμπλέκονταν ως γονείς δύο άνδρες και μια γυναίκα, ο τάφος του έχει επάνω και τα τρία ονόματα. Για πρώτη φορά στην ιστορία του Ισραήλ, ίσως και παγκόσμια.

Ο Ran Shalhavi μου ανέφερε δύο πρόσφατα περιστατικά όπου Παλαιστίνιοι γκέι έφυγαν από τη Δυτική Όχθη και ζήτησαν να τους φιλοξενήσουν στη Δομή που έχουν. «Προφανώς το κάναμε, αλλά η Δομή είναι απλά φιλοξενίας. Δεν είναι Δομή προστασίας. Οπότε ένα βράδυ ήρθαν οι δικοί τους και τους απήγαγαν και από ό,τι μάθαμε τους εκτέλεσαν».

Και στην Ιερουσαλήμ, αλλά και στο Τελ Αβίβ, οι περισσότερες κουβέντες επεδίωξα να είναι με ανθρώπους στον δρόμο. Τους έλεγα ότι είμαι από την Ελλάδα, δημοσιογράφος, και τους ρωτούσα για την επίθεση της 7ης Οκτωβρίου και τον πόλεμο που εξελίσσεται τώρα. Υπολογίζω ότι και τις πέντε ημέρες πρέπει να μίλησα συνολικά με περίπου διακόσιους ανθρώπους στους δρόμους. Ισραηλινούς, Άραβες (είναι περίπου 25% του πληθυσμού του Ισραήλ), Μουσουλμάνους, Χριστιανούς... Όλοι μου είπαν με διαφορετικά λόγια, ακριβώς το ίδιο πράγμα: «Δεν υπάρχει πιθανότητα την επόμενη μέρα μετά τον πόλεμο να έχουμε γείτονες τη Χαμάς. Δεν το θέλουμε αυτό». Μάλιστα ο Άνταμ, ένας μάγειρας σε εστιατόριο της Τζάφα στο Τελ Αβίβ, μου είπε «αυτοί έδειξαν ότι τελικά είναι κτήνη και δύσκολα μετά από αυτό που έκαναν την 7η Οκτωβρίου, θα έρθουν ξανά τουρίστες στο Ισραήλ». Τον Άνταμ τον βρήκα να κάθεται μαζί με τους δύο ιδιοκτήτες έξω από το εστιατόριο.

Αυτό που βρήκα πάρα πολύ σημαντικό, σημειολογικά, είναι ότι στον τρόπο που αποκαλούν την 7η Οκτωβρίου υπάρχει μία ηλικιακή διαστρωμάτωση. Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία την αποκαλούν «October 7th» ή «7th of October» θέλοντας στην πραγματικότητα να αναφερθούν στην 9/11 της Αμερικής, μερικοί μάλιστα κάνουν και την αναφορά. Οι νεώτεροι σε ηλικία, Εβραίοι, Άραβες, Δρούζοι, ακόμα και ο βεδουίνος που συνάντησα, αναφέρονται στην 7η Οκτωβρίου είτε ως «that Saturday», μη θέλοντας να αναφέρουν καν τίποτα άλλο, είτε ως «black Saturday» ή ως «καταραμένο Σάββατο»- «cursed Saturday». Όμως οι περισσότεροι νέοι αποκαλούν την 7η Οκτωβρίου «our Holocaust». Ακόμα και που ακούγεται υπερβολικό, το λέω γιατί το άκουσα πολλές φορές, και σημειολογικά κάτι δείχνει.

Στο Ισραήλ αυτά είδα, αυτά άκουσα, αυτά μου είπαν στις συζητήσεις μου, αυτά ένιωσα... Έχω πλέον τη δική μου άποψη, για ό,τι συνέβη την 7η Οκτωβρίου και πώς το εξέλαβαν οι διάφοροι πολίτες...

Επισκέφτηκα ακόμα το World Holocaust Remembrance Center, το «Adi Negev» rehabilitation village for persons with disabilities. Την περιοχή των Δρούζων. Μίλησα με ένα Βεδουίνο του Ισραήλ. Επισκέφτηκα τον οργανισμό «Hilma Tech for Impact», με κάποια υπέροχα νέα παιδιά που ακόμα και τώρα εν μέσω πολέμου κάνουν θαύματα σε start ups. Την έκθεση που στήθηκε για τα θύματα και τους απαχθέντες του φεστιβάλ Nova. Περπάτησα στην παλιά πόλη της Ιερουσαλήμ όπου περιπατάνε πολλοί λίγοι πλέον. Στη Ναζαρέτ και στην Τζάφα.

Γι' αυτά θα γράψω την επόμενη φορά.

Όμως μέχρι τότε να πω ότι και σε αυτές τις επαφές, αυτά που είδα, άκουσα, και παρατήρησα ήταν εντελώς παρόμοια.

Πηγή: [ATHENS VOICE, 29.12.2023](#)